

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ИХ СУРГУУЛЬ
ХИМИ-БИОХИМИЙН ТЭНХИМ

ЭРДЭНЭБОЛДЫН БИЛЭГМАА

**НАСЖИЛТЫН ҮЕИЙН ИЙЛДСИЙН ЗАРИМ УУРГИЙН ТҮВШИНГ
СУДАЛСАН ДҮН**

D720400 Био-Анагаах

Бакалаврын дипломын ажил

Улаанбаатар хот
2011 он

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ИХ СУРГУУЛЬ
ХИМИ-БИОХИМИЙН ТЭНХИМ

ЭРДЭНЭБОЛДЫН БИЛЭГМАА

**НАСЖИЛТЫН ҮЕИЙН ИЙЛДСИЙН ЗАРИМ УУРГИЙН ТҮВШИНГ
СУДАЛСАН ДҮН**

Дипломын ажлын удирдагч : Анагаах ухааны доктор Ж. Мөнхцэцэг

Дипломын ажлын шүүмжлэгч : Анагаах ухааны доктор Э. Одхүү

Гарчиг

БҮЛЭГ 1. Удиртгал

Судалгааны ажлын үндэслэл

Судалгааны ажлын зорилго

Судалгааны ажлын зорилт

БҮЛЭГ 2. Хэвлэлийн тойм

БҮЛЭГ 3. Судалгааны ажлын материал , арга зүй

БҮЛЭГ 4. Судалгааны ажлын үр дүн

БҮЛЭГ 5. Хэлцэмж

Дүгнэлт

Хавсралт

Ном зүй

УДИРТГАЛ

Судалгааны ажлын үндэслэл

Дэлхийн ихэнх улс орнуудад төрөлт багасан, хүн амын наслалт уртассантай холбоотойгоор ахмад настны эзлэх хувь нэмэгдсэн байна. Зүүн, зүүн өмнөд Азийн орнуудад ахмад настны тоо ойрын 30-40 жилд огцом нэмэгдэж, нийт хүн амын 20 гаруй хувийг эзлэх төлөвтэй байна.[1]

Монгол улсын хүн амын дундаж наслалт 2050 он гэхэд 76 болно гэсэн тооцоог гаргасан байна. Монгол улсын хуулинд зааснаар эмэгтэй 55 ба түүнээс дээш, эрэгтэй 60 ба түүнээс дээш насны хүнийг ахмад настан хэмээн тодорхойлсон байдаг.

2004 оны хүн ам, орон сууцны тооллогын дүнгээр Монгол улсад 65 ба түүнээс дээш насны хүн амын тоо нийт хүн амын 3.9% эзэлж байлаа.[1]

Иймд хүн амын дотор настны эзлэх хувь ихсэж буй, наслалт уртсаж буйтай холбоотой ахмад настанд төрөөс үзүүлэх халамж үйлчилгээ, эрүүл мэндийн бодлого өргөжиж байгаагийн сацуу насжилтын талаар болон настны эрүүл мэндтэй холбоотой хийгдэх судалгаа шинжилгээний ажил их болж байна.

Нас ахих тусам уургийн фракцын харьцаа өөрчлөгддөг. Уургийн фракцын харьцааны өөрчлөлт нь нийт уургийн агуулгаас үл хамааран явагддаг учраас чухал мэдээлэл өгдөг.[2]

Үүнтэй холбоотой нас ахихад уураг, уургийн солилцоонд гарах өөрчлөлт нь нас ахихад ихээхэн өөрчлөгддөг, насжилтын биомаркер гэж үздэг бэлгийн даавар холбогч глобулин уураг зэрэг зарим уургийг судлах нь монгол хүмүүст онолын болоод практикийн чухал ач холбогдолтой.

СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ЗОРИЛГО

Насжилтын үеийн ийлдсийн зарим уургийн түвшинг судлах.

СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ЗОРИЛТ

Судалгааны зорилгоо биелүүлэхийн тулд дараах зорилтуудыг дэвшүүлэн тавилаа.

1. Уургийн солилцооны үзүүлэлтүүдийг наснаас хамааруулан судлах,
2. Уургийн солилцооны үзүүлэлтүүдийг хүйснээс хамааруулан судлах.

СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮНГ ХЭЛЭЛЦҮҮЛСЭН БАЙДАЛ

1. ЭМШУИС-ийн Био-Анагаахын сургуулийн Хими-Биохимийн тэнхимийн 2010 оны 11-р сарын 3-ний өдрийн хурлаар судалгааны ажлын сэдэв, аргачлалыг хэлэлцүүлж батлуулсан (Хурлын тэмдэглэл №4).
2. ЭМШУИС-ийн Био-Анагаахын сургуулийн Хими-Биохимийн тэнхимийн 2011 оны 3-р сарын 30-ний өдрийн хурлаар судалгааны ажлын явцыг хэлэлцүүлсэн (Хурлын тэмдэглэл №11).
3. ЭМШУИС-ийн Био-Анагаахын сургуулийн Хими-Биохимийн тэнхимээр Урьдчилсан хамгаалалтын өмнөх хэлэлцүүлгийг 2011 оны 4-р сарын 8-ний өдрийн хурлаар хэлэлцүүлсэн.
4. ЭМШУИС-ийн Био-Анагаахын сургуулийн эрдэмтдийн зөвлөлийн 2011 оны 4-р сарын 28-ний өдрийн хурлаар судалгааны ажлын урьдчилсан хэлэлцүүлэгт хэлэлцүүлсэн.
5. Дисковери-2011 Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн нэрэмжит Монголын Анагаахын Их, Дээд сургууль, Коллежиудын Оюутны эрдэм шинжилгээний 4-р Чуулган. Илтгэлийн хураангуй хуудас-45

АШИГЛАСАН НОМ ЗҮЙ

1. Ц. Цэрэгмаа, Ж.М., *Геронтологи, гериатрийн үндэс* 2005
2. Баатар, Д., Клиникийн биохими шинжилгээ 2008.
3. Хоол судлалын төв, Н.э.м.х., *Хүн амын хоол тэжээлийн байдал-1999.* 2002.
4. А.Я. Цыганенко, В.И.Ж., В.В Мяыдов, И.В. Завгородний Клиническая биохимия. 12.
5. Долгов, В., Морозова, В., Марцишевская, Р., Мадрала, А., Якубовский З., Кабата, И., Калиновский, Л., Щепаньская-Конкельм, Ангельский, С., *Клинико-диагностическое значение лабораторных показателей А-Я.*
6. Монголын Анагаах Ухаан Сэтгүүл
7. Д. Энэбиш, Ж.М., Л. Наранцэцэг, Уураг, нуклеин хүчил, нүүрсус, өөх тосны биохими 2007.
8. Д. Э., Э. Энхбат, *Биохимийн шинжилгээний дүнг уншихуй* 2007. 7.
9. Өндөр настнууд Өндөр настан ба хүүхдийн клиникийн биохимийн онцлог 8.
10. Caldwell. J.D, J., *Sex hormone binding globulin and aging*
11. Д. Энэбиш, Ж.М., *Бэлгийн даавар холбогч уураг, түүний клиник хэрэглээний асуудалд* Эрүүл мэндийн шинжлэх ухаан сэтгүүл №9, 2009.
12. Ж.О., *Ахмад насны эрчүүдийн Тестостерон дааврын өөрчлөлтийг тодорхойлсон дүн Эрүүл мэндийн шинжлэх ухаан сэтгүүл*, 2009. 10
13. Thaler. M, M.C., Schlichtiger. A, Grindler. K, Moore. M, Luppa PB, *Steroid binding properties of the 2nd WHO international standard for sex hormone binding globulin* ClinChem Lab Med 2011 feb 24.
14. Brand. JS, W.N., Dowsett M, Folkerd. E, Van Der Schouw. YT, Luben. RN, Khaw. KT, *Associations of endogenous testosterone and SHBG with glytated haemoglobin in middle- aged and olderman*
15. Д. Энэбиш, *Дааврын биохимийн үндэс* 2007.

16. Оюун-Эрдэнэ. Р, Н.Н., Мөнхцэцэг. Ж *Эрэгтэйчүүдийн насжилтын үеийн биологийн идэвхт тестостерон тодорхойлсон дүн Хүрэл тогоот-2010*, 2010: р. 157-158.
17. www.pubmedhealth.com.
18. William, B., Abrams, S., M.D., and Robert, Berkow, M.D., Andrew, J., Fletcher, M.B., B. Chir., , *The MERCK MANUAL of GERIATRIC*
19. Монгол улсын бүтээмж, хүний хөгжлийн индексийн статистик үзүүлэлт 2009.
20. ClinChem Lab Med 2011 Feb 24. 6.
21. Health.mn, M.s., 2010. 41/8.
22. WWW.E-HEALTH.MN.
23. Yin Shuming, Z.S., Hui Zhou, Hua Li, Zhen Ru, Xiaofeng *Correlation of plasma globulin and components of metabolic syndrom* 2008.
24. Б. Азжаргал, Д.Э., Ж. Мөнхцэцэг *Насжилтын үеийн лютропин дааврын өөрчлөлт Хүрэл тогоот-2010*.
25. Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг, Э.М.Г., *Эрүүл мэндийн үзүүлэлт. 2008*.
26. Wickham, E.P., 3rd., Ewens, K.G., Legro, R.S., Dunaif, A., Nester, J.E., Strauss, JF., 3rd *Polymorphisms in the Sex Hormone-Binding Globulin (SHBG) Gene Influence Serum SHBG Levels in Women with Polycystic Ovary Syndrome*.
27. ЭМЯ, Халдварт бус өвчин, *Осол гэмтлийн шалтгаан эрсдэлт хүчин зүйлийн тархалтын судалгаа-2009*. 2010: р. 38, 69, 74, 77.
28. яам, Э.м.н.х., *Эрүүл мэндийн салбарын хөгжил хөтөлбөрийн төсөл хэрэгжүүлэх алба. 2000*
29. www.wikipedia.com.
30. 1. Lewis, J.G., Boorwasi, K., K, Shand, BL., George, PM., Scott, RS., *Plasma sex hormone-binding globulin, corticosteroid-binding globulin, cortisol, and free cortisol levels in outpatients attending a lipid disorders clinic a cross-sectional study of 1137 subjects*. 17.
31. Grosman, H., Fabre, B., Mesch, V., Lopez, M.A., Schreiser, L., Mazza, O., Berg, G, *Lipoproteins, sex hormones and inflammatory markers in association with prostate cancer*